

برگزاری جشنواره به سازندگان تله فیلم انگیزه می‌دهد

این جمله را که تله فیلم‌ها جدی گرفته نمی‌شوند، در سال‌های گذشته زیاد شنیده‌ایم.

جام جم آنلاین: این جمله را که تله فیلم‌ها جدی گرفته نمی‌شوند، در سال‌های گذشته زیاد شنیده‌ایم. حالا هر چقدر از زمان تولد قالبی به نام تله فیلم در ایران می‌گذرد، تعریفش واضح‌تر و شفاف‌تر می‌شود و همچنین طرفداران بیشتری پیدا می‌کند. هم‌اکنون تعداد بیشتری از دست‌اندرکاران سینما جذب فرآیند تولید تله فیلم شده‌اند. خیلی از بازیگران و فیلمسازان مطرح سینما ترغیب شده‌اند بختشان را در این حوزه بیازمایند.

برگزاری جشنواره مستقل برای تله فیلم‌ها از دیگر اقداماتی است که می‌تواند به تقویت ساختار و محتوای تولیدات نمایشی تلویزیون کمک کند. 2 سال پیش نخستین جشنواره تولیدات تله فیلم سیما برگزار شد و اکنون در آستانه برگزاری دومین دوره این ضیافت فرهنگی در قالب جشنواره جام جم هستیم. امسال در جشنواره تلویزیونی جام جم علاوه بر تله فیلم‌ها، تولیدات مستند و پویانمایی نیز داوری می‌شوند. این جشنواره با هدف شناسایی و معرفی آثار فاخر و ارزشمند تلویزیونی چهارشنبه، هفتم دی سال مصادف با ولادت با سعادت امام محمد باقر(ع) در مرکز همایش‌های بین‌المللی صدا و سیما برگزار می‌شود.

بهمن 88 نخستین جشنواره فیلم‌های تلویزیونی با گزینش 57 اثر برگزیده از 750 فیلم تلویزیونی تولید و پخش شده از شبکه‌های سیما برگزار شد.

خبرها حاکی از آنند که امسال 33 فیلم تلویزیونی در جشنواره جام جم با یکدیگر رقابت می‌کنند که این فیلم‌ها از بین 188 آثار ارسالی شبکه‌های سراسری، مرکز سیما فیلم و مراکز استان‌ها انتخاب شده‌اند.

از این تعداد 9 فیلم به شبکه یک و 9 فیلم به مرکز سیما فیلم تعلق دارند. همچنین از شبکه تهران، 2 فیلم به بخش داوری راه پیدا کرده است و 7 فیلم به شبکه 2 تعلق دارد. سهم شبکه‌های 3 و 4 نیز در جشنواره جام جم هر کدام 3 فیلم است.

اولین دوره جشنواره، همه تله فیلم‌های تولید شده را مورد بررسی قرار داد. اما در این دوره، آثاری که طی این 2 سال تهیه شده‌اند مورد ارزیابی قرار می‌گیرد.

معاونت سیما در اولین دوره جشنواره چند هدف را از برگزاری آن عنوان کرد که تقویت ابتکار و خلاقیت دست‌اندرکاران فیلم‌های تلویزیونی، تشویق و حمایت از تولید این آثار و بالابردن سطح کیفی آنها از جمله این اهداف بود.

مدیران جشنواره امیدوار بودند از مسیر ایجاد رقابت بین فیلمسازان فرصتی مناسب برای تبادل تجربه به وجود آورند و همچنین آثار فاخر و ارزشمند را برای حضور در جشنواره‌ها شناسایی کنند.

چندی پیش نادر مقدس در گفت‌وگو با روزنامه جام جم پیشنهاد کرد جشنواره‌ای جداگانه و مستقل برای فیلم‌های تلویزیونی در نظر گرفته شود.

این کارگردان که تله فیلم‌هایی چون دست عشق، شب بارانی، پیچ تند، شهر فرشتگان و بانو را در کارنامه دارد، گفت: تله فیلم‌ها باید در سینما نمایش داده شوند. این اقدام باعث می‌شود حرفه‌ای‌های سینما و تلویزیون به انجام کارهای بزرگ‌تر تشویق شوند. تله فیلم باید این خاصیت را داشته باشد تا بتواند مخاطب را به صورت جداگانه به خود جذب کند و به سینما بکشانند. این اتفاقی است که در سراسر دنیا می‌افتد.

در ارتباط با این جشنواره به سراغ 2 نفر از سازندگان فیلم‌های تلویزیونی رفتیم و از آنها پرسیدیم برگزاری این جشنواره تا چه اندازه می‌تواند در ارتقای سطح کیفیت فیلم‌های تلویزیونی موثر باشد. سوال بعدی این بود که داوران باید تله فیلم‌ها را با چه معیار و ملاکی مورد ارزیابی قرار بدهند.

نگران نمره دادن به محتوای فیلم‌ها هستیم

حجت قاسمزاده اصل، یکی از فعالان تولید تله فیلم است. یک داستان کوتاه و چند داستان دیگر، تباهی، قصه‌ها و واقعیت، ژرفا،

تردستی 101 راه برای ذله کردن پدر و مادرها، از شبیه تا پنجشنبه، تنهایی و کسوف کارهایی هستند که او غالباً نویسنده‌گی و کارگردانی آنها را به عهده داشته است.

یکی از ساخته‌های این کارگردان با عنوان تنهایی در اولین دوره جشنواره تله‌فیلم در 6 رشته نامزد شد و 4 جایزه جشنواره را کسب کرد. شهاب حسینی، رویا تیموریان و لاله اسکندری بازیگرانی بودند که با فیلم تنهایی برنده جایزه شدند.

قاسم‌زاده اصل در گفت‌وگو با جام با بیان این که برگزاری این جشنواره‌ها بسیار ضرورت دارد، می‌گوید: هر سال حجم زیادی از تله‌فیلم تولید می‌شود. آنتن تلویزیون مثل اژدهایی می‌ماند که کارها را می‌بلعد. باید جایی باشد که فیلم‌ها را ارزیابی کند. وقتی سازندگان بدانند کارهایشان ارزیابی می‌شود با انگیزه بیشتری کار می‌کنند.

او به جشنواره فیلم فجر سال گذشته اشاره می‌کند که در آن فیلم‌های ویدئویی به صورت مستقل داوری شد. این کارگردان توضیح می‌دهد: آنجا همه فیلم‌ها را کنار هم نمایش می‌دهند که کار عجیب و غریبی است. تولیدات میلیاردی سینمایی را نمی‌توان کنار تله‌فیلم‌های با هزینه 100 میلیون تومان قرار داد. بیننده‌ای که به سینماهای جشنواره می‌آید با انگیزه دیدن فیلم سینمایی وارد سالن می‌شود نه دیدن تله‌فیلم.

تلویزیون به عنوان متولی تله‌فیلم و سفارش‌دهنده آن باید تمام سازندگان فیلم‌های تلویزیونی را در یک جشنواره کنار هم جمع کند. بنابراین تلویزیون بهتر از وزارت ارشاد می‌تواند درباره تله‌فیلم‌ها جشنواره برگزار کند.

قاسم‌زاده اصل با بیان این که تله‌فیلم قصه‌ها و واقعیت‌ها بیش از 10 بار از تلویزیون پخش شده است، تأکید می‌کند: بودجه این کار با بودجه فیلمی که یک بار پخش شده یکسان است. افرادی هستند با دقت و وسواس تله‌فیلم می‌سازند، اما پولی که دریافت می‌کنند با بقیه یکسان است. خوبی جشنواره این است که آنجا تله‌فیلم‌های خوب دوباره دیده می‌شوند.

نکته: برگزاری جشنواره مستقل برای تله‌فیلم‌ها می‌تواند به تقویت ساختار و محتوای تولیدات نمایشی تلویزیون کمک کند. 2 سال پیش نخستین جشنواره تولیدات تله‌فیلم سیما برگزار شد و اکنون در آستانه برگزاری دومین دوره این جشنواره هستیم این کارگردان در پاسخ به این سوال که معیار ارزیابی داوران جشنواره باید چگونه باشد، می‌گوید: من نگران این هستم که به فیلم‌ها نگاه محتوایی بشود، یعنی بیایند به محتوای تله‌فیلم نمره بدهند. همه فیلم‌ها محتوای قابل تاییدی داشته‌اند که روی آنتن رفته‌اند. برخی فیلم‌ها محتوای سفارشی و مناسبی دارند و شانس برنده شدنشان بیشتر است. اما به نظر من کیفیت فیلم باید مورد ارزیابی قرار بگیرد.

ما سازندگان تله‌فیلم در شرایط سختی کار می‌کنیم. بعضی‌ها 10 روزه تله‌فیلم می‌سازند، اما بعضی‌ها با زمان بیشتر کار می‌کنند و کیفیت کارشان هم مقبول‌تر است. نشانه‌اش هم این است که فیلمشان چند بار پخش شده است، چون مخاطب فیلم را دوست داشته است.

جشنواره باید به دنبال جواب یک سوال باشد

اسماعیل عقیقه، تهیه‌کننده تله‌فیلم &#171#171;مراسم آبرومندان» برگزاری این جشنواره را موفق ارزیابی می‌کند.

او می‌گوید: اگر جشنواره کمک کند، کیفیت تله‌فیلم‌ها بالا برود برگزاریش اتفاق خوبی است. جشنواره باید یک تعریف درست داشته باشد. این‌طوری نباشد که 4 نفر را دعوت کنند و جایزه بدهند و بروند. باید به دنبال جواب یک سوال باشند. باید چه کار کنیم که نقطه‌ضعف‌های تله‌فیلم‌ها برطرف بشود. چگونه می‌توانیم به تله‌فیلم‌های خوب و با کیفیت نزدیک بشویم. جشنواره باید آسیب‌شناسی تله‌فیلم را در دستور کار قرار دهد. باید روی کل قضیه یک تامل تئوریک بشود.

این تهیه‌کننده با بیان این که بعضی تله‌فیلم‌ها شبیه شوخی هستند، می‌گوید: بعضی می‌بینیم یک هیات چند نفره جمع شده‌اند و برای این که دور هم باشند، فیلمی هم ساخته‌اند. مساله اساسی این است که تله‌فیلم در تلویزیون تعریف نشده است. گاهی فیلمنامه‌ای را تصویب می‌کنند که فیلمش یک بیگ پروداکشن (تولید عظیم) است. بدون این که فکر کنند امکان تولید دارد یا خیر. گاهی هم کار را ساده می‌گیرند و به چند تازه کار می‌سپارند. برخی از تله‌فیلم‌ها اشکال فنی دارند. صدا و تصویرش درست گرفته نشده است.

او با اشاره به رقابت تله‌فیلم در جشنواره فجر تصریح می‌کند: جشنواره فیلم فجر هم در حاشیه‌اش به فیلم‌های ویدئویی جایزه می‌دهد. خاصیت این کار این است که سینماگران کار بلد شناسایی می‌شوند و این حداقل فایده برگزاری جشنواره است.

تله‌فیلم، کم‌کم در حال جدی گرفته شدن است

هادی مقدم‌دوست، نویسنده فیلمنامه تله‌فیلم #171؛ فریدون مهربان است» برگزاری یک جشنواره مستقل برای ایجاد رقابت بین تله‌فیلم‌ها را ضروری می‌داند و می‌گوید: جشنواره‌ها بخشی از یک چرخه کامل تولید هستند که اگر واقعا چرخه کامل باشد برگزاری جشنواره ضروری است و نبودنش باعث نقص در چرخه می‌شود. تله‌فیلم‌های ایرانی در یک چرخه تولیدی سالم و صحیح از تولید تا عرضه قرار گرفته‌اند و برای بالا رفتن کیفیت آنها این جشنواره واقعا ضروری به نظر می‌رسد. بنده شخصا با این جشنواره خیلی موافقم و اصلا عقیده دارم تاکنون جای این جشنواره خالی بود و نبود آن یک نقص محسوب می‌شد.

این فیلمنامه‌نویس ادامه می‌دهد: بی‌تردید این جشنواره باعث افزایش کیفیت محتوایی و ساختاری تله‌فیلم‌ها خواهد شد. در ضمن این جشنواره به عنوان یک همایش سالانه باعث وحدت بیشتر و هم‌جهتی راهبردی دست‌اندرکاران تله‌فیلم‌ها خواهد شد.

نویسنده فیلمنامه سریال #171؛ وضعیت سفید» در پاسخ به این سوال که مشکلات تله‌فیلم‌ها چه اندازه‌اش به فیلمنامه برمی‌گردد، توضیح می‌دهد: به نظرم تصور سطحی و غلطی که راجع به تله‌فیلم وجود دارد بیش از عوامل دیگر به کیفیت تله‌فیلم‌ها ضربه زده است.

این تصور غلط این است که تله‌فیلم زنگ تفریح فیلمسازی یا جایی برای تامین معاش یا از این حرف‌هاست. همین تصور باعث می‌شود فیلمنامه‌ها کم‌مایه نوشته شوند یا تولید جدی تله‌فیلم دست‌کم گرفته شود. به گمان بنده باید این تصور با تدابیر عملی و نظارتی و تشویقی و ایجاد فضای همدلانه رفته‌رفته زوده شود.

به گفته هادی مقدم‌دوست تله‌فیلم از سوی اصناف و فیلمسازان کم‌کم در حال جدی گرفته شدن است.

او در این ارتباط می‌گوید: اوایل وضعیت تله‌فیلم مثل حالا نبود. با تله‌فیلم برخورد درستی نمی‌شد و مدام با سینما مقایسه می‌شد. به نظر می‌آمد تله‌فیلم جایی برای ساختن نمونه کار سینما یا جایی برای اسم در کردن یا جایی برای معاش فیلمسازانی است که نمی‌توانند فیلم سینمایی بسازند. اینها واقعیاتی است که وجود داشت و هنوز کمابیش وجود دارد. همین تصورات به کیفیت تله‌فیلم‌ها لطمه می‌زند. تله‌فیلم، فیلمی است که میلیون‌ها نفر از هموطنان ما آنها را می‌بینند و باید آن را جدی گرفت.

احسان رحیم‌زاده / گروه رادیو و تلویزیون